

DE DRIE PRIORITEITEN VAN HET CAWaB

VOOR EEN TOEGANKELIJKE SAMENLEVING

2024

Het Collectif Accessibilité Wallonie Bruxelles (CAWaB) brengt 20 verenigingen samen met als doel de toegankelijkheid te garanderen en te promoten.

Toegankelijkheid: een cruciale vereiste voor de inclusie van personen met een handicap

In 2009 ratificeerde België officieel het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap. In 2021 keurde de federale overheid vervolgens een Federaal Actieplan Handicap goed, met acties die de toegankelijkheid van onder meer gebouwen, het spoorverkeer en de communicatie ten goede moeten komen.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest keurde op zijn beurt al in 2016 de handistreaming-ordonnantie goed, in 2022 gevolgd door een eerste plan voor de integratie van handistreaming. Datzelfde jaar nog nam het Brussels parlement unaniem een resolutie aan voor de verbetering van de toegankelijkheid van openbare gebouwen.

Ook het Waals Gewest hernieuwde begin 2023 zijn Plan Accessibilité, dat door de voorgaande Waalse regering was opgezet. Handistreaming en de toegankelijkheid van gebouwen, evenementen en communicatie worden momenteel besproken in het kader van een voorstel van decreet rond toegankelijkheid.

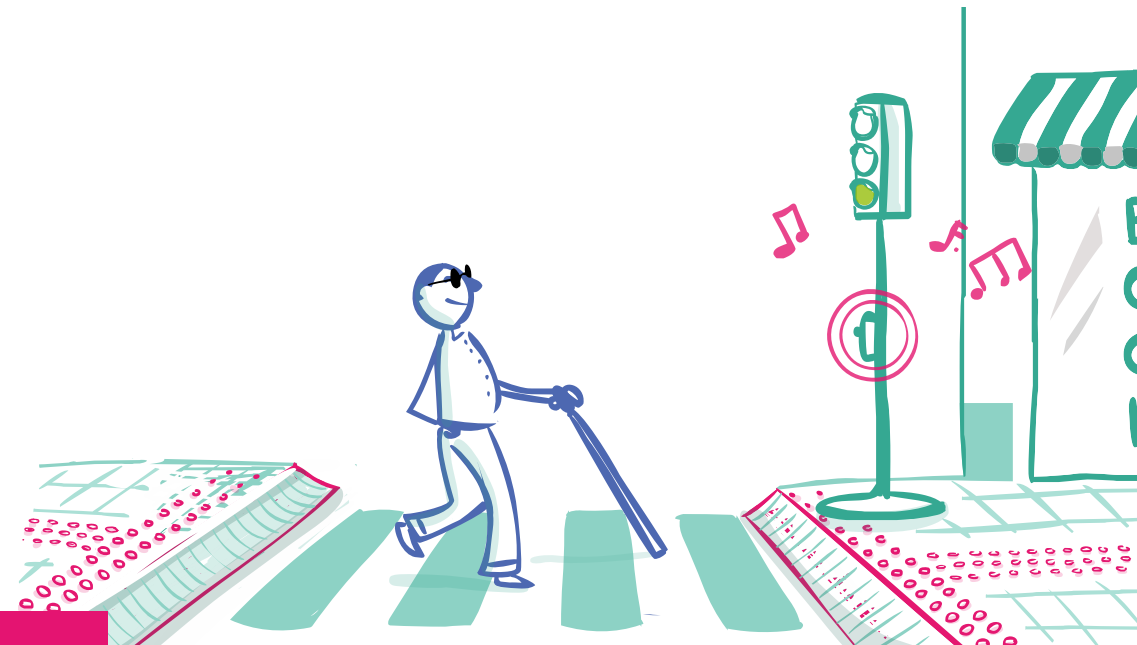
De federale regering en de gewestregeringen sluiten openbaredienstcontracten met de openbare vervoersmaatschappijen (NMBS, OTW en MIVB) waarin toegankelijkheidsdoelstellingen naar voren worden geschoven. Actieplannen (Strategisch plan ter verbetering van de toegankelijkheid bij de MIVB, Plan de déploiement de l'accessibilité bij de OTW) leggen een aantal acties op korte termijn vast om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te verbeteren.

Europa keurde een richtlijn goed over de toegankelijkheid van websites en apps van openbare instanties. Die richtlijn werd door de federale regering en de gewesten naar Belgisch recht omgezet.

En toch...

Voor personen met beperkte mobiliteit **blijft het een uitdaging** om zich op eigen houtje van hun woning naar hun plaats van bestemming te begeven. Het is voor personen met een beperking **nog steeds niet eenvoudig** om een job te vinden, een volwaardig sociaal leven te leiden en net als de rest van de bevolking actief deel te nemen aan de samenleving.

Een gegarandeerde toegankelijkheid van de hele mobiliteitsketen en van de gebouwen die door personen met een handicap worden bezocht, in combinatie met toegankelijke informatie en communicatie, zou de inclusie van de personen in kwestie ten goede komen en hen als volwaardige burgers toelaten autonoom bij te dragen tot de samenleving.

De eerste wet op de toegankelijkheid van openbare gebouwen dateert al van 1975. Waar staan we 50 jaar later???

Aan initiatieven geen gebrek, maar die worden onvoldoende gecoördineerd. Toegankelijkheid moet namelijk benaderd worden als een keten, waarin vandaag helaas nog al te veel schakels ontbreken.

Hoewel bij de bouw van nieuwe gebouwen of bij ingrijpende renovatiewerken toegankelijkheidsnormen worden opgelegd, geldt er tot op vandaag nog geen enkele verplichting om bestaande openbare gebouwen toegankelijk te maken voor iedereen.

En hoewel vervoersmaatschappijen actieplannen hebben uitgewerkt, is er geen enkele norm die hen ertoe dwingt het openbaar vervoer, de openbare ruimten en de voetpaden volledig toegankelijk te maken.

Ondanks de wettelijke verplichting blijven ook websites en apps van openbare instanties nog steeds niet of onvoldoende toegankelijk.

De concrete uitwerking van toegankelijkheid hangt vandaag nog af van enkele lovenswaardige, individuele initiatieven, die helaas te beperkt blijven.

De verantwoordelijken geven de voorkeur aan 'kleine stapjes in de goede richting', zonder dat daar een termijn aan wordt gekoppeld of een langetermijnstrategie aan vast hangt met het oog op een volmaakte toegankelijkheid.

We betreuren dan ook het gebrek aan ambitie en visie als het op toegankelijkheid aankomt.

Daarom vragen we de toekomstige regeringen om ambitieuzere termijnen en toegankelijkheidsdoelstellingen op te leggen en voorop te stellen. De parlementaire debatten en de goedkeuring van resoluties leveren hét bewijs dat **toegankelijkheid voor de verkozenen een cruciaal thema is.**

Hoog tijd dus om de beleidslijnen naar de praktijk te vertalen.

Een wettelijk kader uittekenen om de toegankelijkheid te vrijwaren

1 | De toegankelijkheid van openbare gebouwen en ruimten

Gebouwen – zowel nieuwe als bestaande – waar diensten worden aangeboden, waar mensen werken, waar handel wordt gedreven en waar socioculturele activiteiten plaatsvinden, moeten door de hele bevolking bezocht kunnen worden en moeten bijgevolg **toegankelijk zijn voor iedereen**.

Het CAWaB vraagt de uitvoering van de Brusselse resolutie over de toegankelijkheid van openbare gebouwen in het gewest en van het Waalse toegankelijkheidsdecreet, met het oog op de invoering van een programma dat:

De realisatie van een toegankelijkheidsaudit oplegt voor elk publiek gebouw;

De planning van werken oplegt om gebouwen toegankelijk te maken;

Een ambitieuze, maar realistische termijn oplegt voor het toegankelijk maken van die gebouwen;

Een certificering van het toegankelijkheidsniveau van gebouwen en een duidelijke communicatie daarrond oplegt.

2 | De toegankelijkheid van de mobiliteitsketen

De openbare ruimte en het openbaar vervoer zijn cruciale schakels in de mobiliteitsketen. Het CAWaB vraagt de nieuwe regeringen dan ook om:

Een wettelijke termijn op te leggen voor het toegankelijk maken van de mobiliteitsketen;

Het progressief toegankelijk maken van voetpaden en van het hele mobiliteitsgestel te plannen: haltes voor openbaar vervoer en treinen, trams en bussen, opleidingen voor personeelsleden en ondersteunende diensten, informatie bij haltes en aan boord van openbare vervoersmiddelen, de ticketverkoop enz.;

Een alternatief aan te reiken voor al wie problemen ondervindt of geen toegang heeft tot het reguliere mobiliteitsnet.

3 | Toegankelijke communicatie, voor een inclusieve samenleving

Ook informatie en communicatie zijn essentiële factoren die bijdragen tot de inclusie en autonomie van personen met een handicap. Toch blijken nog te weinig kanalen en mededelingen volledig toegankelijk.

Het CAWaB wil de regeringen dan ook vragen om:

Een wettelijk kader vast te leggen, dat de toegankelijkheid regelt van informatie en communicatie van openbare instanties en organisaties van algemeen nut;

In samenspraak met de sector toegankelijkheidscriteria vast te leggen (normen op het vlak van contrast, digitale toegankelijkheid, ondertiteling, gebarentaal, eenvoudig en duidelijk taalgebruik enz.);

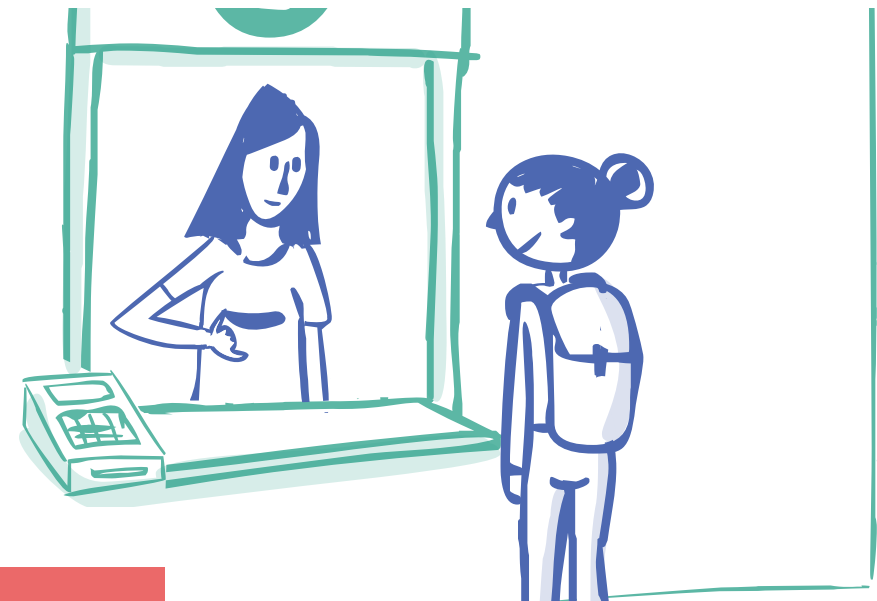
Te waken over de toegankelijkheid van contactmogelijkheden en het maken van afspraken;

Erop toe te zien dat personen die niet goed overweg kunnen met digitale toepassingen voor eender welke administratieve kwestie terechtkunnen bij een fysiek loket.

Op zijn minst moet worden gegarandeerd dat elke vorm van communicatie of informatie in het kader van de volgende campagnes, kwesties, situaties en sectoren toegankelijk is

- openbare gezondheid,
- burgerplicht of -participatie,
- verkiezingscampagnes,
- sensibiliseringscampagnes,
- crisis- of noodsituaties,
- toegang tot fundamentele rechten en plichten,
- beslissingen van justitie of de politie,
- administratieve kwesties,
- diensten van openbaar nut (telecom, verzekeringen, banken, energie, ziekenhuizen enz.);
- ...

Deze verplichtingen moeten gelden voor alle gebruikte kanalen: websites, apps, affiches, mediacampagnes en de sociale media, televisieboodschappen, nieuwsberichten, brochures enz.

www.cawab.be
info@cawab.be